

// ICV-PRIČE

Apostolice apostola – o. Dalibor Renić: „U svakom području života Crkve potreban je osobni, ženski talent i karizma“

08. studenog 2025.

📷 Marija Lovrenc

U završnici serijala *Apostolice apostola: uloge žene u župama i Crkvi 21. stoljeća* razgovaramo s isusovcem, ocem Daliborom Renićem, 48-godišnjim predsjednikom Europske konferencije isusovačkih provincijala (JCEP).

Dalibor Renić u središtu je mreže koja povezuje 16 provincija i oko 3.500 isusovaca djelujući diljem Europe, Bliskog Istoka, Sjeverne Afrike i Srednje Azije, zajedno s tisućama laika suradnika u brojnim apostolskim djelima.

JCEP potiče suradnju među provincijama i promiče zajednički pristup suvremenim apostolskim izazovima, u službi poslanja Družbe Isusove da naviješta Kristovu radosnu vijest. Sa sjedištem u Bruxellesu, Konferencija kroz Isusovački europski socijalni centar (JESC) zagovara relevantne inicijative unutar europskih institucija, a ondje djeluje i europski ured Isusovačke službe za izbjeglice. Uz pastoralnu skrb za Europsku kapelu i vjeronauk u Europskim školama, Konferencija podržava dvadesetak mreža i projekata na području duhovnosti, obrazovanja, pastoralna mladih te intelektualnog i socijalnog apostolata, a koordinira i formaciju novih isusovaca u europskim centrima.

Pod izravnom upravom predsjednika Konferencije nalaze se isusovačka zajednica sv. Benedikta u Bruxellesu, treća probacija u Libanonu i zajednica u Turskoj, dok je sam predsjednik član šireg savjeta generalnog poglavara Družbe Isusove.

Oprema za kuhinju

Oprema za kupaoonicu

Pločasti materijali

O. Renić u Družbu Isusovu ulazi s devetnaest godina. Filozofiju je studirao na isusovačkom Fakultetu u Zagrebu, teologiju na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu, a doktorirao na Milltown Institutu u Dublinu. Treću probaciju obavio je u Manili na Filipinima. Na Fakultetu filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu ima zvanje izvanrednog profesora filozofije. Bio je član savjeta Europske isusovačke konferencije od 2017. do 2020., a od 2020. djeluje u Vijeću Hrvatske redovničke konferencije te u Povjerenstvu za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba Hrvatske biskupske konferencije.

📷 Jesuits global

RASTE POVJERENJE U VODSTVO ŽENA

Do 2023. godine bio je provincijal Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, a sada, drugu godinu zaredom, vodi Konferenciju koja pokriva tri kontinenta i odgovara na pitanja o ulozi žena u Crkvi današnjice, ali i budućnosti.

Crkva se u 21. stoljeću suočava s pozivom na dublje razumijevanje dostojanstva i poslanja žene. Kako Vi, kao isusovac i europski pastoralni djelatnik, vidite te promjene u kontekstu današnje Crkve i društva?

Hvala na povjerenju. Pokušat ću odgovoriti kao netko tko u praksi surađuje s brojnim ženama u Crkvi, iako nisam stručnjak za teorijsku stranu tog pitanja. Naravno da su te promjene vidljive u razvitku ženske teologije, ali važnije je vidjeti što se događa na terenu. Ponajprije nastojanja pape Ivana Pavla II. doprinijela su da se uloga žene iz bližega razmotri s gledišta katoličke teologije.

Ponajviše je pak u tom smjeru učinio papa Franjo, za kojega je jasno da Crkva ne može normalno funkcionirati ako u njezine strukture vodstva nisu uključene žene. Bez ženskog pogleda na stvari slika jednostavno nije potpuna. Nigdje, ni u teologiji, liturgiji, crkvenom pravu, odgoju. Mi muškarci imamo svoje slijepe točke i slijepe kutove. Klerici čak i više, i na to nas treba redovito podsjećati – kao što nas i sam Isus podsjeća u evanđeljima

Primjećujete li razlike u pristupu ulozi žena u Crkvi između različitih kultura i provincija? (Od Europe, Bliskog Istoka, Sjeverne Afrike i Srednje Azije, područjima na kojima djeluje Europska isusovačka konferencija?)

Da, razlika je dosta velika između globalnog sjevera i juga i kulturno je uvjetovana. No ona je sve manja. Povjerenje u vodstvo žena raste zahvaljujući njihovom boljem obrazovanju. S druge strane, ondje gdje vlada

mačistički mentalitet u lokalnoj kulturi, češće je podcjenjivanje i iskorištavanje žena od strane svećenika.

To su grešne društvene strukture i treba ih iskorijeniti. Na globalnom sjeveru situacija jest bolja, ali makar muškarci misle da su već u mnogome izišli ženama u susret, još ima i prostora i potrebe. Žene rado rade u Crkvi jer je fleksibilnost veća i lakše se prilagoditi obiteljskom životu.

No često su i plaće manje ili su mogućnosti napredovanja ograničene. Kad župnik ili biskup zaposle laika ili laikinju u napasti su da počnu razmišljati tržišno, kao i drugi poslodavci. Ili pak zaboravimo da zaposlenici imaju obiteljski život. Kad je radni odnos u pitanju, na prvom mjestu je pravednost, bilo u Crkvi ili izvan nje.

📷 Jesuits global

ŽENE SU UKLJUČENE I U ODGOJ SVEĆENIKA

Družba Isusova poznata je po suradnji s laicima u brojnim područjima, od duhovnosti do socijalnog djelovanja. Kakvu ulogu u svim područjima djelovanja imaju žene; kao suradnice, voditeljice, teologinje, odgojiteljice?

Isusovci su muška redovnička zajednica. Za razliku od franjevac ili karmelićana, nemamo žensku granu niti treći red. Naravno, postoje ženske redovničke zajednice i laičke udruge nadahnute duhovnošću sv. Ignacija Loyolskoga i to je velik dar. Uz to, stotine žena imaju važne položaje u ustanovama koje vodimo. Zato je naš generalni poglavar o. Arturo Sosa prije dvije godine osnovao komisiju o ulozi žene u isusovačkom poslanju. Očekujemo da će ta komisija priložiti do konca ove godine svoje izvješće, a sljedeće godine će nas o. General vjerojatno izvijestiti o tome.

Postoje li konkretni primjeri projekata u kojima su žene imale ključnu ulogu u oblikovanju isusovačkih inicijativa?

Na susretima raznih isusovačkih mreža na razini Europe vidi se koliko je jaka i sve veća prisutnost žena. Da krenem od žena s kojima ja redovito surađujem. Npr. ravnateljica Europske mreže isusovačkih škola je žena. Koordinatorica isusovačke skrbi za vjeroučitelje u Briselu je žena, da spomenem samo dvije. Rektorica povijesno isusovačkog sveučilišta u Namuru u Belgiji je žena. Tako je i u Dublinu u Irskoj.

Nije rijetko da su provincijski delegati za neke apostolate u europskim provincijama žene, što znači da su sektorski nadređene isusovcima. Da ne spominjem koliko su brojne ravnateljice u katoličkim školama, voditeljice duhovnih centara i raznih socijalnih ustanova. Osobito je važna njihova uloga u uredima za zaštitu ranjivih osoba.

Da krenem od vlastitog dvorišta, ne znam što bi bilo od našeg isusovačkog apostolata mladeži u Hrvatskoj a nije bilo mladih žena uključenih u njegovo osmišljavanje i provedbu. Mislim na ljetne kampove poput Modrava, na SKAC u Zagrebu i Osijeku, ljetni program Magis Europe održan u Hrvatskoj 2022. Žene, npr. psihologinje, uključene su u odgoj svećeničkih zvanja. Imamo i pratiteljice duhovnih vježbi.

Čudi me jedino da se sestre redovnice u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini više ne uključe u praćenje duhovnih vježbi i duhovno vodstvo. Trebale bi i definitivno su za tu službu stručne i pozvane, jer žena bolje razumije ženu. Postoje muška i ženska duhovnost.

PITANJE ŽENE U CRKVI JE I PITANJE POSLANJA

Papa Franjo često ističe potrebu da Crkva „sluša“ ženski glas. Što, po Vašem iskustvu, Crkva još treba naučiti iz ženskog načina promišljanja vjere, služenja i duhovnosti? Kako se unutar Europske konferencije promišlja o osnaživanju ženskih glasova u strukturama odlučivanja?

Budući da smo muški red, žene nisu uključene u strukture vodstva. Ipak, mnoge provincije uključuju laike i laikinje u procese apostolskog planiranja i donošenja strateških odluka. Neke provincije čak pronadaju načina kako uključiti laike i žene u savjetovanje kod izbora novog provincijala. Naravno, to je moguće samo indirektno, ali je korisno. Svakako, pitanje žene u Crkvi i Družbi nije samo pitanje pravednosti odnosa, nego i pitanje poslanja. Evangelizacija je osakaćena bez doprinosa žena.

Isusovci.hr

SLUŽENJE, DAR, PRIMJER

Uloga žena u Crkvi često je oblikovana kulturnim i društvenim očekivanjima. Kako Crkva može pronaći ravnotežu između vjernosti tradiciji i otvorenosti prema novim oblicima služenja koje žene već danas žive? (Postoji li mogućnost ženskog đakonata u budućnosti?)

Službe u Crkvi, po Isusovu nauku, razumiju se kao služenje, a ne borba za moć. Svatko može služiti s onim talentima, u onom načinu života, koje mu je Bog dao. Postoje razlike i dobro je da postoje. Tako i uloga žena u crkvenim službama mora biti formulirana po Isusovu shvaćanju upravljanja kao služenja.

To ne znači da ljudi – u ovom slučaju muškarci kao klerici u Crkvi – nisu smislili načine kako zadržati privid poniznog služenja dok istodobno svoj položaj upravljanja koriste kao moć. To je famozni klerikalizam na koji je često upozoravao papa Franjo. Ipak, primjena principa klasne borbe na mijenjanje uloga u Crkvi neće donijeti dobar plod.

Drugo, službe u Crkvi su osobne. Božji poziv je osoban, a Crkva ga prepoznaje i potvrđuje. Stoga se uloga žena u vodećim položajima u Crkvi najbolje promiče osobnim djelom i primjerom. Kad je žena u katoličkoj ustanovi dobar vođa, to nitko ne može zanijekati niti ignorirati.

Papa Franjo je već ženama otvorio razne crkvene službe, uključujući liturgijske. Kako će se dalje razvijati pitanje đakonata, to je stvar sinodalnosti Crkve – osluškivanja kada i o čemu Duh Sveti nadahnjuje konsenzus u Crkvi.

Papa Lav XIV je nagovijestio da će kao i Franjo pratiti ritam univerzalne Crkve, a ona je prisutna i dapače življa na drugim kontinentima, a ne samo u Europi i Americi.

Kao svećenik i član Družbe koja djeluje u središtu europskih institucija, što biste poručili mladim ženama koje osjećaju poziv da u Crkvi služe — bilo kroz duhovnost, obrazovanje ili društveni angažman?

Crkva je zajednica svih nas. Najvažniji sakrament je krštenje. Žene su nezamjenjive i neizostavne jer je svaka osobno dio tijela Kristova. Služenje u Crkvi im je i dar i obveza, uključujući vodstvo, već po krštenju. U svakom području života Crkve potreban je njihov osobni i ženski talent i karizma. Trebaju biti uporne u podsjećanju, upozoravanju na tu činjenicu, argumentima i primjerom.

OSLUŠKIVANJE DUHA I PREPOZNAVANJE ZNAKOVA VREMENA

Zahvaljujući o. Daliboru, kao i svim sugovornicama i sugovornicima čiji je glas poslužio za razradu teme o poslanju žene u Crkvi u ovom serijalu, zaključujemo: Crkva raste kad svatko u njoj pronađe svoje mjesto služenja, a žene, svojim darom suosjećanja, mudrosti i postojanosti, neprestano obogaćuju njezino lice.

Njihova prisutnost nije samo potreba, nego dar Duha Crkvi.

Zato je važno da se ne umore u svjedočenju, u hrabrosti i u vjeri da Bog kroz njih već danas obnavlja svoje zajedništvo. Crkva koja zna osluškivati ženski glas postaje tako Crkva koja dublje razumije vlastito poslanje; biti majka, učiteljica i službenica – svima. Budućnost uloge žena u Crkvi ovisit će o sposobnosti zajedničkog slušanja Duha i prepoznavanja znakova vremena. A na to smo pozvani svi.

(icv.hr, Marija Lovrenc, foto: M. Lovrenc, isusovci.hr, jesuits.global)

Serijal je nastao uz financijsku podršku Agencije za elektroničke medije kroz program poticanja kvalitetnog novinarstva.